

מבצעיה המתנות של חברות האשראי וותשות-השיווק
השונות צוברות תאוצה.
המלחמה ה"ירוקה", ב"בחולים" בוודאי מעניינת את
עקרת-הבית, חשבת ל"עצמי, וחקרתי את אפרת בית"
תלמי אם שינו מבצעי-המתנות במשהו מהרגלי-הצריכה
שלה.

אני מעדיפה את הקראופ, כי הוא נמצא ליד הבית. מעבר לזה אני לא עושה שום חישובי כראיות.

● את רוצה לומר שמי בצעירותה מתנות לא יגרמו לך לקנות חברה?

לא. אני באה עם רשימות מהבית, וקונה בריקו את מה שאני צריכה, כמו שנהגתי לפני המיניצפס.

● ואין לך בוזנות להחליף את הרשת, למשל?
כל עוד אני לא עוברת דירה, אני לא אשנה את הרשת. אם יש
החלה חורשית של מצבים מסוימים אני אקנה יותר, אבל
המבצעים הספציפיים האלה לא אומרים לי כלום.
בעיקר, אם כבר נכנסים לזה, הייתי מעדיפה חנויות יותר
מסודרות ונקיות, היצע רב יותר. אבל שוב אנתנו חוזרים לנקודה
של קירבה לבית. אין לי רכב. מסביבה הקרובה שלי יש רק חנויות
מכולת וסניף של הדואר. כשלא נותר לי אלא להפתור.

● זאת אומרת, שברמה האישית אין למיבצעים כל השפעה עליך?
אני לא אגיד שאני לא מנצלת את המיבצעים לטובתי, אבל לא המיבצעים קובעים לי את ההחלטה היכן לקנות.

(אורית זרובבל)

ציון צפירי. העולם הזה

סיפורו של הסופר המטח יעקב שבתאי, "יזכרון דברים" ההפך אידוע תרבותי בארצות-הברית. העיתון "וויל" וויס" הקדיש לו עמוד שלם, ובין שאר המחמאות משהו ה-
ביקורת את יעקב שבתאי לרדסטייבסקי. לא מחוץ.
שאלתי את עדנה שבתאי, אלמנתו של יעקב שבתאי
ויוספרת זכוכת עצמה (והרי את), מתי תורגם הספר
לאנגלית ומתי יצא לאור.

דן מירון היה יום רעיון התרגום. הוא פנה לינקלה, וביקש את רשותו לתרגום. ינקלה היה עסוק מאוד באותו זמן, ומה שהיה חשוב לו יותר מכל זה להספיק לגמור את סיפורי האחרון, סוף דבר. דן מירון הצליח לשכנע אותו, אבל כשתם התרגום ינקלה כבר לא היה בחיים.

הספר יצא בכריכה קשה כבר בשנת 1985 בארצות הברית, קיבל ביקורות מצוינות, ואפילו פרס. אבל הוא לא הגיע לידיעת הציבור הרחב.

אחרי שלוש שנים, כלומר בשנת 1988, החליטה הוצאת שווקף מודרנקלאטיק להוציא את הספר, הפעם בכריכה רכה, ופתאום שרה מה ששרה.

● יש לך איזה הסבר לזה שלפני שגורש שנים לא קרה כלום מלבד ביקורות מזוהות, ועכשיו מתאדם בום גדול?

לא. אין לי הסבר מדוע עכשיו הספר מעורר עניין בליכך גדול, ולפני שלוש שנים לא.

● **אולי ההבדל הוא במחיר של הספר** — בריכה קשה תמיד עולה כסלים מבריכה רכה. אני באמת לא יודעת, ויכולן דברים הוא לא ספר קל. אולי עכשיו הקהל יותר מוכן אליו.

● אחרי הטידוד הזה, תנשי מאמצים לתרגם את שאר ספריו של יעקב שבתאי ז"רון ורבים יצא כבר בספרדית, ועכשיו עובדים על התרגום שלו לעברית. מדברים על תימת חוה עם מו"ל גרמני ובעיקר זה בודאי יבוא עוד פניות.

● ואת שמחה?
לא היה לי ספק שינקלה יתפוס את מקומו בספרות העולמית
ובל-כך כואב לי שהוא לא זכה לראות איך זה הולך וקורה.

(דניאלה שפי)

אבי ולדמן. העולם הזה

המודעות למחלת אלצהיימר גוברת והולכת. באחרונה הוקמה עמותה למען אלצהיימר, ובימים האחרונים מורס כי בבית־החולים „איכילוב" נבדקת תרופה בריטית חדשה למחלה.

ביקשתי מהפרופסור עמוס קורצ'ין מבית־החולים „אי־כילוב“, העוסק בניסויי ביחד עם הד"ר תרז טרבס, להסביר מהי מחלת אלצהיימר ומהן סיבותיה.

השיטיון הוא שם כללי לתופעה, והוא בא מלשון "שוטה".
מרובר בידיה בתיפקדים השיכליים, והדבר יכול להיגרם מסי-
בות רבות. אחת מהן היא מחלת אלצהיימר.

במקרים רבים מתחילה מחלת אלצהיימר בהפרעות בזיכרון. כבשלב מתקדם מובחנות הפרעות יכולת-החשיבה, כוויית הסביבה, בידוד, חוסר הסובלים, ובסופו של דבר באיבוד האישיות והאנושיות.

● **איזה אחוז מהאוכלוסייה לוקה במחלות?**
מעל גיל 65 סובלים כשישה אחוזים מהמחלה. המיספרים
עולים עם הגיל. באוכלוסייה המערבית, שבה מגיעים לממוצע גיל
גבוה, אנשים רבים מתקשים בתפקוד יומיומי, בגלל שטיון,
כדורגו וזו אחת. חלק מהחולים יכולים להמשיך ולתפקד
סבוכים היעצות, בתנאי שיש מסביבם בנרמל שפחה תומכים.
אבל במצב שבו המחלה מחמיר, האפשרות היחידה היא אישפון
במוסד טיפול מתאים.

● האם תזכר הקשר שבין ביטורים אינטלי-
קטואליים קודמים להתפתחות המחלה?

● ובאיזו תרומה מדובר?

יש כמה תרופות. התרופה העיקרית שבה אנו מטפלים כרגע היא של חברה בריטית בשם ביצ'ס. זהו תכשיר בשם דנבופילין.

הוא תכשיר ניסיוני, שעדיין לא נמצא בשימוש חופשי. חברת ביצ'ם מנסה לבחון את יעילות התכשיר, ובאילו שלבים הוא עוזר.

● **הוצאתם כבר מסקנות מהמחקר?**
עדיין לא. שיטת הבדיקה היא שרבע מהחולים מקבלים תרופת-

דמה, ושלושתי דביעי מהם מקבלים תרופה פעילה במנות שונות. לא אנחנו ולא החולים יודעים מיהו מי. רק אחרי סיום המחקר נוכל לזהות את הנבדקים. ביתיים הרושם שנוצר הוא שמצבם של חלק גדול מהחולים משתפר.

● **אתם רואים פיתרון באופק?**
לא מדובר בפיתרון ממש, שימנע את התקרומות המחלה ואיבוד התאים, אלא בפיתרון שיספר את יכולת התיפקוד של התאים הקיימים. תחת להגיע למצב המחייב אסימפטו סיעודי והשגחה מתמדת, יכלו חולים להישאר בבית ולהתפקד.

(אורית זרובבל)